

Binomialformeln

Hva er $(a+b)^n$?

Husk at $(a+b)^0 = 1$

$$(a+b)^1 = a+b$$

$$(a+b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$$

$$(a+b)^3 = (a+b)^2 (a+b) = (a^2 + 2ab + b^2) (a+b)$$

$$= a^3 + 2a^2b + ab^2 + a^2b + 2ab^2 + b^3$$

$$= a^3 + (2+1)a^2b + (1+2)ab^2 + b^3$$

$$= a^3 + 3a^2b + 3ab^2 + b^3$$

$$(a+b)^4 = (a+b)^3 (a+b)$$

Pascal's triangle

				1					
			1		1				
		1		2		1			
	1		3		3		1		
1		4		6		4		1	
1	5		10		10		5		1

$$(a+b)^4 = a^4 + 4a^3b + 6a^2b^2 + 4ab^3 + b^4$$

Binomialformeln

$$(a+b)^n = \sum_{i=0}^n \binom{n}{i} a^{n-i} b^i, \quad n \geq 0$$

der $\binom{n}{i} = \frac{n!}{i!(n-i)!}$, $n! = 1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot \dots \cdot n$

$\binom{n}{i}$ - binomialkoeffizient

Pascals trekant som:

$$\binom{3}{2} = \frac{3!}{2!(3-2)!} = \frac{3 \cdot 2 \cdot 1}{1 \cdot 2 \cdot 1} = 3$$

$$\begin{array}{ccccccc} & & & \binom{0}{0}^1 & & & \\ & & & & & & \\ & & \binom{1}{0}^1 & & \binom{1}{1}^1 & & \\ & \binom{2}{0}^1 & & \binom{2}{1}^2 & & \binom{2}{2}^1 & \\ \binom{3}{0}^1 & & \binom{3}{1}^3 & & \binom{3}{2}^3 & & \binom{3}{3}^1 \end{array}$$

$$\binom{n}{i-1} \quad \binom{n}{i}$$

$$\binom{n+1}{i}$$

$$\text{Er } \binom{n+1}{i} = \binom{n}{i-1} + \binom{n}{i} \quad \checkmark$$

For alle naturlige tall n og alle

i med $1 \leq i \leq n$ er $n - (i-1) = i - i + 1$

$$\binom{n+1}{i} = \binom{n}{i-1} + \binom{n}{i}$$

Bevis: $\binom{n}{i-1} + \binom{n}{i} = \frac{n!}{(i-1)!(n-i+1)!} + \frac{n!}{i!(n-i)!}$

$$= \frac{n!}{(i-1)!(n-i)!} \left(\frac{1}{n-i+1} + \frac{1}{i} \right)$$

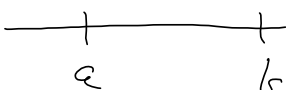
$$= \frac{n!}{(i-1)!(n-i)!} \left(\frac{i}{(n-i+1)i} + \frac{n-i+1}{(n-i+1)i} \right)$$

$$= \frac{n!}{(i-1)!(n-i)!} \left(\frac{n+1}{i(n-i+1)} \right) = \frac{(n+1)!}{i!(n-i+1)!}$$

$$= \binom{n+1}{i}$$

Reelle tall

De reelle tallene: $\mathbb{R}$. De vanligste delmengdene av $\mathbb{R}$ er intervallene

$$[a, b] = \{x \in \mathbb{R} \mid a \leq x \leq b\} \quad \text{— lukket}$$

$$(a, b) = \{x \in \mathbb{R} \mid a < x < b\}$$

Ex : $(0, 1)$

Tallverdi tegn

Tallverdien til a er definert ved

$$|a| = \begin{cases} a, & \text{hvis } a \geq 0 \\ -a, & \text{hvis } a < 0 \end{cases}$$

$$|2| = 2, \quad |-2| = 2, \quad |0| = 0$$

Trekantulikheten. Hvis $a, b \in \mathbb{R}$ så er

$$|a+b| \leq |a| + |b|$$

Rasjonale og irrasjonale tall

Et reelt tall x som kan skrives som en brøk $x = a/b$, $a, b \in \mathbb{Z}$, $b \neq 0$ kalles et rasjonelt tall.

Alle rasjonale tall i $\mathbb{Q}$

$$\mathbb{Q} = \{ a/b \mid a, b \in \mathbb{Z}, b \neq 0 \}$$

$b=1$ er OK så $\mathbb{Z} \subset \mathbb{Q}$

Et reelt tall som ikke er rasjonelt sies å være irrasjonelt.

Sætning. Hvis x og y er rasjonale tall så er $x+y$, $x-y$, xy og x/y ($y \neq 0$) også rasjonale tall.

Korollar.

Dersom én av x og y er rasjonal og den andre irrasjonal så er $x+y$, $x-y$ irrasjonale. Hvis i tillegg både x og $y \neq 0$ så er xy og x/y irrasjonale.

Bevis: Anta at x rasj. og y irrasjonal

Sett $a = x+y$, vi må vise at a er irrasjonal.

Anta det motsatte, at a er rasjonal.

⊙ Siden $a = x+y$ er $y = a - x$. - ~~konstruksjon~~
Hva har vi gjort galt? a kan ikke være rasjonal